Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 314 Joi 17 Noembrie 1938
14 Pagini P IIII

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Mesagiul M. S. Regelui
către presa britanică

„Pornesc împreună cu Fiul Meu într'o călătorie de pace şi bunăvoinţă".

„Sper că vizita Mea va contribui la întărirea păcii europene care este idealul nostru românesc".

Prin aceste înalte declaraţiuni, făcute pentru presa britanică, M. S. Regele Carol a pus în lumină deosebita însemnătate, din punct de vedere internaţional, a vizitei ce o face la Suveranul Marei Britanii.

Solie de pace — iată marele înţeles moral al călătoriei Suveranului României. Afirmarea, prin glasul cel mai autorizat, a „idealului nostru românesc", care a fost şi va rămâne pacea europeană, pentru care ne-am străduit şi ne vom strădui în cadrul unui sfînt şi inalienabil principiu: respectul drepturilor noastre, cu aceeaşi religiositate cu care la rândul nostru suntem hotărîţi să respectăm drepturile altora.

„Pornesc împreună cu Fiul Meu" — a ţinut să precizeze M. S. Regele.

Noi vedem în această precizare dorinţa Suveranului de a afirma continuitatea politicei noastre de pace şi bunăvoinţă care constitue „un ideal românesc".

Regele şi Fiul Său duc acolo, în capitala unei mari Impărăţii, nu vorbe sau promisiuni efemere şi nici intenţii de combinaţiuni diplomatice oportuniste, ci însuşi idealul românesc, ca o mândră şi fecundă contribuţie la acţiunea de pace între popoare.

Suntem încredinţaţi că mesagiul M. S. Regelui va fi înţeles de întreaga opinie publică britanică, pentru care a fost trimis şi că, aşa cum a spus Suveranul României, această călătorie „de pace şi bună voinţă" va contribui la consolidarea vechilor legături de prietenie între poporul român şi marele Imperiu britanic.

Declaraţiile d-lui Stoiadinovici

După acordul dela Munchen revizionismul teritorial a reinceput să-şi afirme absurdele pretenţiuni. S'a crezut de unii că ceea ce s'a făcut cu Cehoslovacia ar putea constitui un precedent şi că e momentul să întrebuinţeze acum toate mijloacele spre a provoca şi alte revizuiri teritoriale „pacifice".

România a răspuns cu hotărîre la aceste încercări îndrăzneţe — a răspuns prin organele ei oficiale şi prin unanimitatea de simţire, de gândire şi de hotărîre a poporului român.

S'au pus totuşi în circulaţie tot felul de versiuni şi de insinuări menite să induce în eroare opinia publică străină şi s'o facă să creadă că, în interesul păcei europene, ar fi posibilă o nouă conferinţă internaţională, care să revizuiască clauzele teritoriale ale tratatelor de pace. S'a mers chiar mai departe: s'a insinuat că s'au făcut în această direcţie chiar din partea unor aliaţi ai României, intervenţiuni în acest sens.

Toate aceste insinuări şi născociri au căpătat imediat desmintirea autorizată. De altfel în ce priveşte ţara noastră, se ştie pretutindeni — se ştie de mult — că frontierele româneşti nu sunt şi nu vor fi niciodată obiect de tocmeală şi că nici un fel de negociere nu este admisibilă în această privinţă. Antirevizionismul românesc, care se confundă cu sentimentul naţional românesc, s'a născut odată cu încheigarea unităţii noastre naţionale, în cadrul frontierelor actuale, care reprezintă un minim de dreptate istorică, geografică, politică şi mai presus de toate etnică. Se ştie de mult pretutindeni, şi de prietenii noştri şi de duşmanii noştri, că nici prietenia unora, nici duşmănia celorlalţi, n'ar putea să miste un singur stâlp de frontieră românească şi că nici o bucată din pământul ţării româneşti n'ar putea fi vre-odată preţul păcii. Nu există român care să conceapă pacea altfel de cât cu respectul integrităţei noastre teritoriale pe care generaţia de azi şi generaţiile viitoare vor şti s'o apere cu orice sacrificii şi împotriva oricui.

Un sentiment de o identică hotărîre stăpâneşte şi poporul iugoslav, care la rândul lui şi prin glasul primului ministru, d. Stoiadinovici, dă azi o categorică dezmintire versiunilor de tot felul, puse în circulaţie în ultimul timp şi mai ales după întrevederea de la Niş dintre şeful guvernului iugoslav şi d. Kioseivanoff, primul ministru bulgar.

Cu prilejul întrunirei electorale ţinută Duminică de partidul Uniunei radicale iugoslave, în prezenţa unui auditoriu de 80.000 de oameni, d. Stoiadinovici, după ce a amintit caracterul etnic al frontierelor Iugoslaviei, a declarat următoarele:

„In raporturile noastre internaţionale nu cerem nimic care aparţine altuia, DAR NU CEDAM NICI UN PETEC DE PAMANT DIN ŢARA NOASTRA".

Şi, pentru a nu lăsa nici un fel de îndoială asupra acestui comandament naţional, pentru a nu lăsa loc nici unui fel de interpretare greşită, d. Stoiadinovici a precizat:

„Iugoslavia nu are de negociat asupra frontierelor sale CU NICI UNUL DIN VECINII EI".

Revizioniştii — oricare ar fi ei — şi protectorii lor sunt de azi înainte fixaţi: nici o revizuire teritorială în această parte a Europei.

NICI O BRAZDA! — a spus România cu hotărîre. Nici o brazdă! spune azi Iugoslavia cu aceiaşi hotărîre. In aceasta privinţă solidaritatea între cele două ţări se afirmă cu energie şi declaraţiile de mai sus ale d-lui Stoiadinovici, venite după întrevederea de zilele trecute între M. S. Regele Carol şi A. S. R. Principele Regent Paul al Iugoslaviei, pun în lumină înţelesul comunicatului oficial, publicat după această întrevedere şi în care se preciza unitatea de vederi constatată între cei doi şefi de stat, după examinarea situaţiei internaţionale.

La dezmintirile date, fără întârziere, de organele noastre competente, atunci când au apărut în unele ziare străine versiuni fanteziste privitoare la scopul vizitei A. S. Principelui Paul, se adaugă azi declaraţiile categorice ale d-lui Stoiadinovici.

„Acum se pun temeliile unei păci durabile şi permanente"
Importante declaraţii făcute de M. S. Regele, corespondentului agenţiei Reuter

Londra, 14 (Rador). — Intreaga presă britanică de Luni dimineaţa reproduce o importantă declaraţie făcută de M. S. Regele Carol II, înainte de a părăsi Capitala României, d-lui Stevens, corespondentul din Bucureşti al agenţiei Reuter:

M. S. REGELE CAROL II

Rareori — scrie în introducere corespondentul agenţiei Reuter — M. S. Regele Carol a fost văzut într'o dispoziţie atât de bună ca azi, când, surâzător, răspundea la salutul celor veniţi în gara regală să asiste la plecarea Sa şi a Marelui Voevod Mihai.

Inainte de plecare, Majestatea Sa Regele Carol a declarat corespondentului agenţiei „Reuter" că aşteaptă cu cea mai vie nerăbdare vizita Sa în senina Anglie, ţara nobilelor tradiţii, a măsurii, a respectului dreptăţii atât înauntru cât şi în afară, şi a „fairplay-ului" noţiune atât de caracteristică Angliei.

„Am admirat întotdeauna marile însuşiri ale poporului englez", a continuat Suveranul României.

„Plec în Anglia ca oaspete al Majestăţilor Lor Regele şi Regina şi al poporului britanic, ca Ambasador al poporului Meu care, sper, va deveni tot mai cunoscut cu trecerea anilor. Este nevoe azi, mai mult ca oricând, de o mai bună înţelegere între popoare şi naţiuni. Sunt convins că acum se pun temeliile unei păci durabile şi permanente, care va permite tuturor popoarelor şi tuturor naţiunilor să aducă contribuţia lor la progresul mondial, deşi viitorul imediat ar putea să prezinte noui piedici de învins.

„Voiu fi foarte fericit dacă voiu avea posibilitatea să aduc o cât de mică contribuţie la realizarea acestei nobile aspiraţii.

„In cursul anilor ce au trecut dela marele războiu, Anglia a făcut dovada, în mai multe ocazii, că dreptatea poate fi obţinută fără zădarnică vărsare de sânge.

„România — a declarat mai departe M. S. Regele — are nevoe de o lungă perioadă de pace. Abia în ultimii ani am fost în măsură să punem temeliile permanente ale viitorului. Sunt sigur că d-ta, care ai petrecut mulţi ani în România, îţi dai seama că, dela crearea României Mari, adică dela redobândirea ţinuturilor pierdute, poporul Meu n'a fost niciodată mai unit decât astăzi în aspiraţiile sale comune."

Tineretul universitar

de I. VION

Subliniind faptul că M. S. Regele, care şi-a manifestat în nenumărate rânduri solicitudinea pentru studenţime, doreşte să dea un larg sprijin acţiunii de ajutorare a tineretului universitar, d. Armand Călinescu, ministrul educaţiei naţionale, a schiţat, în linii largi, un program de înfăptuiri imediate.

D-sa a amintit de sporirea burselor şi întinerirea corpului didactic, spre a trece la partea doua a programului: organizarea căminelor, cantinelor, bibliotecilor şi sporturilor, spre a creia o atmosferă prielnică învăţăturii şi spre a da studenţilor merituoşi toate înlesnirile.

Nădăjduind că programul acesta va fi înfăptuit chiar în cursul acestui an şcolar pentrucă necesităţile strict materiale primează, socotim că partea cea mai importantă din expunerea d-lui ministru al educaţiei naţionale este acea privitoare la selecţionarea, în raport cu notele obţinute la studiile universitare, a tinerilor ce vor fi utilizaţi în toate ramurile de activitate ale statului.

Această garanţie pe care o va avea orice tânăr, că sforţările lui vor fi în viaţă just recompensate, va stimula ambiţia şi va da un avânt nou spiritului de întrecere pe calea acumulării de cunoştinţi noui.

S'au criticat prea mult şi prea aspru şi elanurile tineresc manifestate ale studenţimii, şi revendicările acestei studenţimi, fără însă să se adâncească problema cu acea generoasă atenţie pe care cei vârstnici erau datori s'o arăbă faţă de cei cari reprezintă continuitatea în conducerea unui neam.

Partidele politice lăudau entuziasmul tineretului universitar şi întrebuinţau deseori acest entuziasm, pentru ca apoi, venind la putere, să schimbe complet atitudinea şi să nu selecţioneze dintre studenţi decât oamenii lor de casă, unelte docile, pe cari îi ajutau în ascensiunea lor nemeritată.

Studenţii merituoşi absolveau cu elogii facultăţile, dar se vedeau înlăturaţi sistematic de cei protejaţi de cluburile politice.

Se repetau, an cu an, aceleaşi criterii în alegerea elementelor puse în domeniile unde munca era răsplătită, dar an cu an se măreau decepţia şi amărăciunea celor cari vedeau că studiile strălucite nu erau luate în considerare.

Nu e de mirare deci că pe canavaua acestei amărăciuni s'a brodat o mentalitate protestatară ce nu poate fi remediată decât prin înlăturarea sistemului de a fi încurajaţi tocmai cei cari parvin

(Continuare în pagina 2-a)

Suprema sforţare a Franţei

Privirile lumii sunt îndreptate de azi, cu explicabilă emoţie, spre noua încercare a Franţei de a se smulge din stările de criză ce tind să se permanentizeze şi de a dobândi acea respiraţie virilă proprie organismelor sănătoase.

Greşala cea mare a încercărilor de până acum — care este şi cauza insucceselor continui — stă în faptul că toată lumea de acolo a înţeles să limiteze criza franceză la dificultăţile economice şi financiare — de obicei trecătoare — fără să ţină seama că permanentizarea acestor dificultăţi nu este decât expresia incapacităţii de conducere, care, ea însăşi îşi are isvorul în vitiile sistemului şi metodelor politice în vigoare cu totul străine de nouile discipline afirmate azi în viaţă şi la conducerea statelor.

In timp ce alte popoare au căutat să pună toată greutatea pe valoarea efortului colectiv, ridicând principiul muncii şi al solidarităţii de rasă la dogmă de stat, Franţa frontului popular, prizonieră a unor formule democratice cu vechiu parfum marxist şi împărţită în partide de supralicitare a sufragiului universal, a lăsat ca tirania numărului să dicteze în toate problemele de viaţă ale naţiunii, în timp ce echipele politice alunecau senine în braţele demagogiei.

„Credeţi, că în Europa de azi, — se întreba d. Paul Reynaud, nu de mult, în Camera franceză — ar putea Franţa, în acelaş timp, să menţină cheltuielile actuale, să se înarmeze pentru a se apăra şi să se odihnească două zile pe săptămână?"

Săptămâna cu două Duminici — acest trofeu nefast al demagogiei partidelor — a lăsat ca Franţa să fie surprinsă de evenimente, nepregătită, şi tot ea a lăsat-o cu utilajul industrial nereînoit şi cu un potenţial de producţie incomparabil inferior celui german, englez, italian, etc.

Dând publicităţii programul său de reforme, noul ministru de finanţe, d. Paul Reynaud, a explicat că răul de care suferă Franţa fiind economic şi soluţiile date de d-sa trebue să se întemeieze pe o concepţie economică.

In consecinţă, prima sa grije cată să fie restabilirea repede şi hotărîtoare a producţiei, prin sporirea orelor de lucru, prin întrebuinţarea braţelor lipsite de lucru, prin suprimarea controlului preţurilor de en-gros, care plafonau beneficiile la un nivel ce nu mai îngăduia nici o posibilitate de investire, în vederea modernizării utilajului industrial şi a sporirii producţiei.

Dar tot d. Reynaud adaugă, că pentru a obţine randamentul aşteptat de pe urma reformelor sale, aplicarea lor are nevoe de continuitate pe timp de cel puţin 3 ani, ceeace — trebue să recunoaştem — este foarte problematic de obţinut dela sistemele politice astăzi în vigoare.

Iată de ce am spus la începutul acestui articol, că privirile tuturor sunt aţintite cu îndreptăţită emoţie asupra încercării guvernului Daladier de a scoate Franţa din impasul în care se zbate de mai bine de cinci ani de zile.

Emoţie îndreptăţită, pentrucă mulţi socot că experienţa Daladier ar fi ultima sforţare ce se mai poate încerca în Franţa, în cadrul soluţiunilor clasice, liberale.

Adevărul e că lumea începe să fie de acord pe malurile Seinei, că ceeace-i trebue azi poporului francez este curajul de a se smulge din beţia cloroformului demagogic, pentruca, privind realităţile în faţă, să le poată opune nu numai soluţiuni nepătate de virusul demagogic, dar şi forţa politică organizată, întemeiată pe unitatea sufletească a tuturor francezilor, singura capabilă să traducă în fapt soluţiile salvatoare şi să refacă elanul de muncă şi încrederea în sine a poporului francez.

H. I.

Tudoran al lui Dănilă
Comemorarea eroilor-martiri dela Năsăud

In seara de 12 Noembrie s'au împlinit 175 de ani dela epilogul tragic al răscoalei Românilor din ţinutul Bistriţa-Năsăud, — episod prea puţin cunoscut din istoria cea prea încărcată de suferinţe dar şi de acţiuni eroice, a fraţilor noştri din Transilvania.

In acea zi s'a pronunţat o groaznică sentinţă a unui tribunal militar din Năsăud, prin care 19 români au fost osândiţi „să fie trecuţi dela viaţă la moarte", — unii, frânţi pe roată, alţii spânzuraţi, sau loviţi cu vergelele de fer, de 300 de soldaţi „de zece ori în sus şi de zece ori în jos"...

Care a fost „crima" săvârşită de cei 19 condamnaţi şi executaţi?

In anul 1762, când Transilvania era sub stăpânirea Austriei, a provocat o mare turburare în rândurile Românilor din ţinutul Bistriţa-Năsăud, porunca dată de Curtea imperială vieneză, privitoare la înfiinţarea regimentului II de graniceri (Zweites Walacher-Gränz-Infanterie-Regiment) cu reşedinţa la Năsăud. Când oamenii colonelului austriac, Schröder, au început operaţiunile de recrutare ale tinerilor români militarizaţi, din comunele ce se întind ca un şirag de mărgele pe văile Someşului, Bârgăului şi Şieului, ei le-au pomenit de eşirea lor din starea de iobăgie, de recunoaşterea drepturilor şi libertăţilor ce li se cuvin...

Tinerii români au crezut şi s'au înrolat; dar promisiunile făcute nu s'au realizat. Iată cauza revoltei, care s'a produs în ziua de 10 Mai 1763, în condiţiile următoare:

Generalul baron Adolf Nicolau de Buccov, comandantul suprem al trupelor imperiale din Transilvania urmat de ofiţerii din suita sa şi în prezenţa episcopului unit, Petru Aron şi a reprezentanţilor autorităţilor civile săseşti, venise în ziua aceea pe platoul Movilă din apropierea comunei Salva, ca să ia jurământul soldaţilor din regimentul II de graniceri, român. El a pronunţat o cuvântare ocazională, în care a pomenit de însemnătatea jurământului; de datoria Românilor militarizaţi de a se supune „ordinelor prea înalte", atât în timp de pace cât şi de război, date de împărăteasa „augusta şi graţioasa" Maria Theresia, protectoarea tuturor neamurilor din Transilvania şi din celelalte regate, provincii şi ducate ale puternicei sale împărăţii, Austria.

Această cuvântare a fost ascultată cu o manifestă indiferenţă de soldaţii români.

(Continuare în pag. 2-a)

CELE DINTÂI TAXIMETRE AERIENE LA LONDRA

O utopie devine realitate. Compania aeriană „Air Dispatch Limited" din Croydon s'a hotărît să creeze un serviciu de transport aerian între centrul Londrei şi cele două aeroporturi din apropierea capitalei, Croydon şi Hatfield. Serviciul va fi asigurat de autogire, iar staţiunile de sosire şi plecare, în Londra, vor fi instalate pe acoperişul câtorva clădiri importante.

După cum se ştie, autogirul este un avion cu o mare elice orizontală, care-i permite să aterisese aproape vertical şi să-şi ia sborul de pe terenuri de dimensiuni foarte reduse.

Taximetrele aeriene vor face în zece minute drumuri care durează două ore cu trenul sau cu automobilul. Autogirele vor fi de cel mai mare folos în zilele cetoase, când circulaţia pe marile artere londoneze este încetinită sau blocată cu desăvârşire. Pilotate prin radio, autogirele vor putea să sboare şi să ateriseze fără nici o primejdie.

Pentru moment, taximetrele aeriene nu vor face sboruri de cât dimineaţa şi după amiază, la sosirea avioanelor pe aeroporturi. Se prevede însă o extensiune rapidă a serviciului, astfel că autogirele să sosească din oră în oră.

Un autogir aterisând pe acoperişul unei clădiri

Cu prilejul unor discuţiuni
în jurul catedrelor dela facultatea de drept din Bucureşti

de MIRCEA DJUVARA
fost ministru, profesor universitar

Prin noua lege a învăţământului superior s'a redus numărul catedrelor universitare şi s'a spus că unele din ele ar fi nefolositoare, fiind create pe baza unor pretinse interese familiare.

In ceeace priveşte facultatea de drept din Bucureşti, ea avea 29 de catedre care sunt reduse la 18. Ca justificare a nouii organizări, s'a afirmat că, pe lângă o catedră existentă de „Drept administrativ", s'ar fi înfiinţat şi una de „Drept administrativ cu aplicaţiuni practice şi jurisprudenţiale", deşi nu era folositoare, iar mai apoi, încă una de „Drept administrativ cu expunerea legilor speciale" şi, în cele din urmă, chiar şi una de „Teorie generală a dreptului cu aplicaţiuni la dreptul public".

Infăţişarea în acest fel a acestor catedre, după titulaturile lor, din care unele ar putea într'adevăr să pară asemănătoare, a fost de sigur făcută de bună credinţă şi ar putea impresiona.

Ca profesor titular al uneia din catedrele vizate, mă văd dator a da unele explicaţii asupra rostului lor şi am convingerea că prin aceasta contribui la menţinerea prestigiului uneia din cele mai înalte instituţiuni de cultură pe care le avem, instituţiune care a dat ţării de o jumătate de veac pe cei mai mulţi din conducătorii ei.

Catedrele de drept administrativ dela facultatea de drept din Bucureşti nu sunt aşa de multe cum s'a spus, iar cele care existau erau cu totul deosebite ca materie una de alta, răspunzând fiecare unei nevoi speciale.

Nu a existat o catedră intitulată pur şi simplu „Drept administrativ", ci avem una de „Drept public", aceia ocupată pe vremuri de C. Dissescu, la care au audiat atâtea generaţii de studenţi care ştiu toţi că era vorba

(Continuare în pag. 2-a)

Sala din noul palat al legaţiei române din Londra, în care M. S. Regele Carol şi Marele Voevod Mihai vor oferi un banchet Suveranilor Angliei